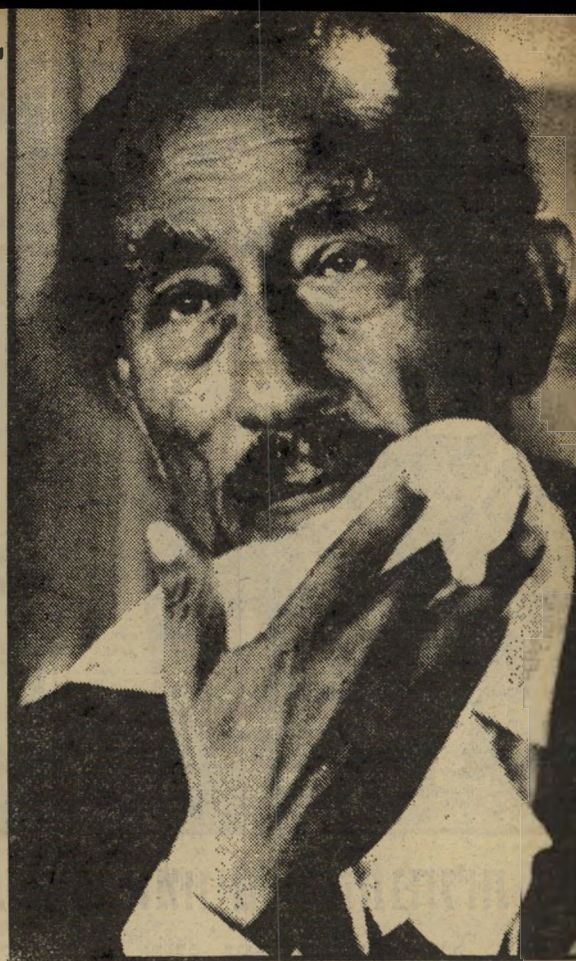

המשך השיחה של אורי אבנרי עם אנוור אל-סאדאת: אבנה בימית נמכל ועיר מצרית גדולה

בחלק הראשון, שפורסם בגליון האחרון של "העולם הזה" (2223), השימיע הנשיא, בתשובה לשאלה של אבנרי, את מישאלתו להופיע שוב לפני הכנסת, כדי לדבר שם על "סעיף אחד בלבד" — פיתרון הבטיחה הפלסטינית (ראה הנדון). אל-סאדאת הוסיף כי לא גילה עדיין מישאלה זו לאיש, וכי גם עוזריו וועצתו הקרובים ביותר אינם יודעים עליה. הוא הביע את הרצון שהיא תפורסם לראשונה עקידיו אבנרי.

זהו החלק השני של שיחתו של אורי אבנרי עם נשיא מצריים, אנוור אל-סאדאת. השיחה התקיימה ביום הרביעי, ה' באפריל, בוויזה הכפרית של הנשיא, ליד הסבר עד הנדוס ("כאראו") מצפון לקאהיר, ונמשכה קרוב לשעתיים. היא הוקלטה, ובעמודים אלה מופיע התמלול המלא, ללא שינוי.

ובכן, השגנו את הסכם-ההפרדה השני בתקופת-הכהונה של פורד-קסינג'ר, וכאשר נפגשתי עם קארטר, אחרי בחירתו, הסתבר לי שהנרי קסינג'ר תיכנן אותו היטב. קארטר אמר לי: אני מבין שהסכמת עם פורד שהצעת הבא יהיה השגת הסדר כולל, זאת אומרת זעבה. אמרתי: כן.

התחלנו בהכנות. זה היה בפברואר 1977, כפי שאמרתי לך. בסוף קיץ 1977 היה ברור לגמרי שבכרית-המועצות, יחד עם סוריה ואש"ף, מתמרנת כדי שלא לכנס את ועידת-זעבה, מפני שידעה כי הגורם היחידי שיש לו השפעה על ישראל הוא ארצות-הברית, ולא ברית-המועצות.

המפלה — להקים עיר חדשה על האדמה שלי! זה היה אחד הגורמים החשובים. **אבנרי:** מה יקרה בימית, אחרי שישאל תחזיר את השטח? **סאדאת:** אני מתכנן את המשך קיומה של העיר, עם נמל. אני מתכוון לבנות שם נמל, ועיר של לפחות מאה אלף איש — לפחות!

מייד אחרי שהעיר תעבור לידינו, מייד היא תאוכלס! **אבנרי:** זה יהיה רגע פסיכולוגי מכריע בישראל, כאשר הטלוויזיה תראה את המצרים נכנסים לבתי ימית. כמה נאומים נאמתי (בכנסת) נגד הקמת ימית! לפני שבועיים היה לנו ויכוח בכנסת, ואחד השרים — השר ניסים — אמר שיש עכשיו קונסנזוס של 110 חברי כנסת, מתוך 120, שלעולם לא תקום מדינה פלסטינית, ושלעולם לא נחזור לגבולות הקודמים. אמרתי לו בקריאת ביניים: הרשה לי להזכיר לך שהיה בשעתו קונסנזוס של 110 חברי-כנסת שלעולם לא תוחזר פיתחת-רפיח למצרים.

סאדאת (צוחק): נכון. בגין אמר לי, באחת הפגישות שלנו, באסואן, לא — באלכסנדריה, שההתנחלויות בסיני יירדו עימו לקבר. לקבר שלו. **אבנרי:** הוא גם הכריז פעם, לפני היוזמה שלך, שהוא רוצה להיקבר שם, באחת ההתנחלויות בצפון-סיני.

הרשה לי לשאול אותך שאלה אחרת: האם היית בא לירושלים, בנובמבר 1977, לולא היתה קודם לכן השיחה של חסן תוהמי עם משה דיין, שבה הובטח לך שישאל מוכנה להחזיר את כל סיני? **סאדאת:** אין לזה שום קשר עם הביקור שלי. שום קשר ביכול.

זה היה חלק מן
ההשפלה — להקים עיר
על האדמה שלי!

תן לי לספר לך איך זה קרה. בפברואר 1977 ביקרתי בפעם הראשונה אצל קארטר, חודש אחד בלבד אחרי השבעתו כנשיא. הסכמנו בינינו שיש להמשיך בתהליך השלום, שבו התחילו לפנינו ניכסון קסינג'ר ופורד-קסינג'ר. בשעתו, כשפתחנו בתהליך זה, הוסכם שיש לטפל בהשגת הסדר כולל, אחרי הסכם ההפרדה השני.

אבנרי: הייתי רוצה לשאול אותך: האם מה שקרה ב־1977 יכול היה לקרות ב־1971? **סאדאת:** לא, מפני ש... **אבנרי:** אילו השיבה אז גולדה מאיר תשובה חיובית, מה היה קורה? **סאדאת:** אני ביקשתי זאת באותה עת. ביקשתי שישאל תיסוג מהשטחים שכבשה ב־1967. וכמחווה — שישאל תיסוג למיצרים (הכוונה: למיצרי המיתלה והגיד). ושגאנר יארינג יעבור בינינו הלך ושוב, עד שנשיג הסכם-שלום ביחד. הייתי מוכן לחתום. זאת היתה הפעם הראשונה, אחרי

ימית היתה אחד
המניעים העיקריים להחלטת
בעניין מילחמת אוקטובר

22 שנים, שמנהיג ערבי הכריז בפומבי: אני מוכן לחתום על הסכם-שלום עם ישראל. בוודאי, יכולנו למנוע את מילחמת-אוקטובר במיקרה זה, מילחמת אוקטובר לא היתה מתרחשת כלל.

אבנרי: האם נכון שהחלטת את החלטתך הסופית (לפתוח במילחמה) אחרי ששמעת על מצע מיפלגת העבודה, שכלל את ההחלטה להקים את העיר ימית? **סאדאת:** לא. אבל אגיד לך, אורי — ימית היתה אחד המניעים העיקריים להחלטתי בעניין מילחמת אוקטובר. מפני שזה היה חלק מן ההשפלה, ולא רק מן

* הכוונה לפנייתו של מתווך האו"ם, גונאר יארינג, לממשלות ישראל ומצרים ביום ה' בפברואר, 1971, ובה ביקש ממצרים להצהיר על נכונותה לעשות שלום עם ישראל, ומישראל להצהיר שהיא מוכנה לסגת לגבול הבינלאומי בין ישראל ומצרים תמורת שלום. הנשיא סאדאת השיב על פנייה זו בחיוב ב־15 בפברואר 1971, וזוהי ההצהרה הרשמית הראשונה של מנהיג ערבי על נכונותו לעשות שלום עם ישראל. השגריר יוסף תקוע השיב בשם ישראל ב־26 בפברואר 1971, ותשובתו כללה סירוב מוחלט של ממשלת ישראל לחזור לגבול הבינלאומי. ** הכוונה היא למצע-הבחירות שקיבלה מיפלגת העבודה ב־1973, ובו הכריזה לראשונה על ההחלטה להקים את העיר ימית. המצע נוסח על-ידי ישראל גלילי, אחרי שמשו דיין הגיש אולטימטום ואיים לפרוש מן המפלגה אם לא יוחלט על הקמת ימית.

כן תידאה העיר ימית, בעוד שנתיים,